

CUPRINS

VOL. 1

CAPITOLUL 1	
Sămânța de muștar	9
CAPITOLUL 2	
Afirmățiile lui Iisus sunt extrem de paradoxale	37
CAPITOLUL 3	
Minunea minunilor	65
CAPITOLUL 4	
Nu mai gândiți	91
CAPITOLUL 5	
Cel mai ciudat aforism	113
CAPITOLUL 6	
Absurd! Ilogic!	139
CAPITOLUL 7	
Comoara care nu se degradează niciodată	165
CAPITOLUL 8	
Faceți din două una	185
CAPITOLUL 9	
Ce nu este în regulă cu nevastă-mea?	211
CAPITOLUL 10	
Bucuria de a trăi	235
CAPITOLUL 11	
Alegeți ceea ce este etern	257

Capitolul 1

SĂMÂNȚA DE MUȘTAR

Primul aforism:

Discipolii i-au spus lui Iisus:

„Spune-ne cum arată Împărăția lui Dumnezeu.“

El le-a răspuns: „Împărăția lui Dumnezeu este ca o sămânță de muștar. Aceasta este mai mică decât toate celelalte semințe, dar atunci când cade pe pământ fertil, din ea se naște cel mai mare copac, în care își fac adăpost toate păsările cerului“.

Relațiile interumane s-au schimbat foarte mult de-a lungul istoriei, dar din păcate s-au schimbat în rău. Ele au devenit din ce în ce mai superficiale, pe toate nivelele: la ora actuală, soția nu mai este soție, ci iubită; soțul nu mai este soț, ci prieten. O prietenie nu este ceva rău, dar nu poate fi extrem de profundă. Căsnicia reprezintă o relație cu adevărat profundă, un angajament. Cine nu face un astfel de legământ, rămâne pe un nivel superficial. El nu va putea face niciodată marele salt. Va continua să plutească la suprafață, dar marile adâncimi îi vor rămâne necunoscute.

Desigur, scufundarea la mare adâncime este periculoasă. Este normal să fie așa, căci la suprafață omul este foarte eficient. El lucrează ca un robot, fără să fie conștient. Cu cât pătrunzi însă la o adâncime mai mare, cu atât mai lucid trebuie să devii, căci moartea este posibilă la fiecare pas. Teama de profunzime a atras după sine

o anumită superficialitate în toate relațiile interumane. Acestea au devenit juvenile.

Să ai un prieten sau o prietenă, un iubit sau o iubită, poate fi ceva amuzant, dar nu îți va deschide niciodată poarta către adâncimile ființei. Poți avea relații sexuale cu o prietenă, dar iubirea nu va putea crește pe acest sol. Ea are nevoie de rădăcini adânci. Sexualitatea este posibilă la suprafață, dar nu reprezintă altceva decât o activitate biologică, animalică. Ea poate fi frumoasă, dar numai dacă face parte integrantă din iubire. În caz contrar, devine cel mai urât lucru din lume. Spun „cel mai urât“ pentru că ea nu presupune o comuniune, ci doar o atingere reciprocă, urmată de o separare. Corpurile se întâlnesc, dar nu și sufletele. Aceasta este drama mării majorități a relațiilor de cuplu.

Dar cea mai sublimă relație interumană este cea dintre maestru și discipol; din păcate, acest tip de relații a dispărut aproape cu desăvârșire. Nu îl veți putea înțelege niciodată pe Iisus dacă nu veți realiza dimensiunea relației care există între un maestru și discipolii săi. În zilele noastre, acest tip de relații a dispărut complet. De bine de rău, soția a fost înlocuită de prietenă, soțul de prieten, dar relația maestru-discipol a dispărut cu desăvârșire. Și acestei relații i s-a găsit un substitut, dar el reprezintă exact opusul celei autentice: relația dintre un psihiatru și pacientul său.

În mod natural, între psihiatru și pacient nu poate exista decât o relație nesănătoasă, patologică – întrucât pacientul nu vine la medic în căutarea adevărului, adică a adevăratei stări de sănătate... Cuvântul „sănătate“ este foarte semnificativ: el înseamnă totalitate, sfințenie, vindecare profundă la nivelul sinelui. Un pacient nu așteaptă așa ceva de la medicul său, căci atunci nu ar mai fi un pacient, ci un discipol. Pacientul vine la doctor doar pentru a scăpa de o boală; atitudinea sa este complet negativă. El vine doar pentru a fi forțat să redevină normal, pentru a putea funcționa din nou în mediul social. Ceva s-a defectat în el, iar psihiatrul își propune să repare mecanismul defect, pentru ca individul să poată funcționa din nou în societate. Din păcate, societatea însăși este bolnavă.

Ceea ce voi numiți om „normal“ nu este altceva decât o patologie normală sau o nebunie normală. Omul „normal“ este și el nebun, dar nebunia sa este controlată, se desfășoară între anumite limite acceptate din punct de vedere cultural. Dacă omul depășește aceste limite, el este etichetat drept nebun. Cea care îl etichetează este societatea, care nu este cu nimic mai sănătoasă decât el. Așa au apărut psihiatrul, pentru a-i ajuta pe acești oameni să revină în societate, să se reintegreze în marea masă.

Un psihiatru nu va putea fi niciodată un maestru, căci nu este nici el sănătos. La fel, un pacient nu va putea fi niciodată un discipol, căci nu vine să învețe ceva. El se simte tulburat și dorește să scape de această stare. Nu aspiră către adevărata stare de sănătate, ci doar către o reparație. Psihiatrii occidentali pretind că sunt maeștri, dar nu sunt. Mai devreme sau mai târziu, la fel vor pretinde și psihiatrul din Orient. Ei nu vor putea fi însă niciodată maeștri, căci sunt ei înșiși bolnavi. Tot ce pot face este să îi ajute pe ceilalți să se adapteze, ceea ce nu este un lucru rău. Uneori, un om bolnav își poate ajuta un coleg de suferință – până la un punct. El nu-l va putea ghida însă niciodată către starea de totalitate. Un nebun nu va putea ajuta niciodată un alt nebun să scape de nebunie.

Chiar și cei ca Freud, Jung sau Adler sunt complet nebuni. Nu doar psihiatrul obișnuiți sunt bolnavi, ci și cei mai mari dintre ei. Să vă povestesc câte ceva despre acești „mari“ oameni, pentru a înțelege mai bine. Ori de câte ori cineva pomenea ceva despre moarte, Freud începea să tremure. De două ori chiar a leșinat, căzând de pe scaun, pentru simplul motiv că cineva i-a povestit de mumiile din Egipt. A leșinat! Cu o altă ocazie, în timp ce Jung vorbea despre moarte și cadavre, Freud a început să tremure și a căzut inconștient la pământ. Dacă Freud se temea atât de tare de moarte, ce puteau învăța de la el discipolii lui? De fapt, ce motive avea să se teamă atât de tare de moarte? Vi-l puteți imagina pe Buddha temându-se de moarte? Dacă s-ar fi temut, nu ar mai fi fost un buddha.

Jung povestește că și-a dorit de multe ori să meargă la Roma ca să viziteze Vaticanul, și mai ales imensa bibliotecă a acestuia,

cea mai mare din lume și care deține cele mai secrete documente legate de toate religiile care au existat vreodată – adevărate comori. Când s-a dus în sfârșit să își cumpere un bilet de călătorie, el a început să tremure la rândul lui – numai la gândul că pleacă la Roma! Mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă și-ar fi cumpărat un bilet pentru moksha? În cele din urmă, a anulat călătoria și s-a întors! Nu s-a dus niciodată la Roma. A încercat de mai multe ori, iar în final s-a decis: „Nu, nu mă pot duce“.

Cum te poți teme să te duci la Roma? De ce se teme atât de tare un psihiatru de întâlnirea cu religia?... Pentru că Roma nu reprezintă decât un simbol al religiei. Jung și-a creat o întregă filozofie și s-a temut ca adevărurile aflate în Biblioteca Vaticanului să nu i-o spulbere. În realitate, filozofia lui Jung este o copilărie. De-a lungul timpului, omul și-a creat sisteme filozofice mărețe, dar din toate s-a ales praful. Teama de a te duce la Roma echivalează cu teama de a te duce la ruinele marilor sisteme create în trecut.

Ce putem spune atunci de micuțul *dumneavoastră* sistem? De acest colțisor pe care l-ați curățat și l-ați decorat frumos, pentru a vă simți confortabil în el? De filozofia dumneavoastră?

Din toate marile filozofii ale umanității s-a ales praful. Dacă nu mă credeți, mergeți la Roma și vedeți ce s-a întâmplat! Mergeți la Atena. Ce a mai rămas din școlile create de Aristotel, Platon sau Socrate? De toate s-a ales praful. Mai devreme sau mai târziu, toate marile sisteme se transformă în praf și pulbere. În final, toate gândurile se dovedesc a fi inutile, căci gândul este o creație a omului.

Divinul nu poate fi cunoscut decât în starea ne-mentală, de „ne-gândire“. Eternitatea nu poate fi cunoscută prin gândire, căci gândul este un produs temporal. El nu poate fi etern. De aceea, nici o filozofie, nici un sistem de gândire nu pot fi eterne. Acesta este lucrul de care s-a temut Jung.

El a făcut rezervări de cel puțin cinci-șase ori, dar le-a anulat pe toate. Iar Jung a fost unul din cei mai mari psihiatri ai lumii. Dacă el se temea atât de tare să meargă la Roma, ce putem spune de discipolii săi? Chiar dacă nu vă temeți, asta nu înseamnă că sunteți

mai buni ca Jung, ci doar că sunteți mai inconștienți decât el. Jung știa că la Roma capul său ar fi căzut. În clipa în care ar fi privit ruinele marilor sisteme de gândire, el ar fi început să tremure, l-ar fi cuprins o teamă de moarte: „Ce se va întâmpla cu propriul meu sistem? Ce se va întâmpla cu mine?“ De aceea, el a preferat să rămână acasă, scriind în memoriile sale: „În cele din urmă, am renunțat la acest proiect. Nu m-am mai dus la Roma“.

Același lucru i s-a întâmplat și lui Freud, de foarte multe ori. Și el a încercat să meargă la Roma – așa că nu poate fi vorba de o simplă coincidență – dar s-a temut. De ce? Pentru că era un om la fel de mândru ca oricare dintre pacienții săi, la fel de sexual ca orice alt om, la fel de speriat de moarte, cu un comportament la fel de nevrotic. Atunci, care mai este diferența între Freud și un om obișnuit? Poate că a fost ceva mai inteligent, cine știe, poate chiar un geniu, poate că își putea ajuta cât de cât pacienții, dar în privința adevărilor supreme era la fel de orb ca oricare alt om.

Nu, psihiatria nu se va putea transforma niciodată într-o religie. În cel mai bun caz, ea ar putea deveni un spital bun, dar în nici un caz un templu. Așa ceva ar fi imposibil. Da, psihiatrii sunt necesari, căci oamenii au ajuns să nu se mai poată adapta la societate, dar ei nu sunt maștri, iar pacienții lor nu reprezintă discipoli. Dacă vă duceți la un maestru în calitate de pacienți, veți rata întreaga întâlnire, căci maestrul nu este un psihiatru. Eu nu sunt un psihiatru.

Mulți oameni vin la mine și îmi spun: „Sufăr de cutare anxietate, de cutare nevroză“.

Eu le răspund: „Nicio problemă. Nu am nicio intenție să îți tratez anxietatea. Dorința mea este să te tratez pe *tine*. Nu mă interesează bolile tale. Tu ești cel care mă interesează. Bolile se află la periferia ființei. Acolo unde te afli tu nu există boală“.

Dacă înțelegi cine ești, toate bolile dispar. Ele nu apar decât datorită ascunderii cunoașterii de sine, a evitării întâlnirii cu sinele. Dumneavoastră ați evitat această întâlnire esențială, căci nu doriți să vă priviți în față. De ce nu doriți să vă priviți în față? Ce s-a întâmplat? Până când nu veți fi pregătit să vă întâlniți

cu dumneavoastră înșivă, nu veți putea deveni un discipol, căci maestrul nu poate face nimic dacă nu sunteți dispus să vă priviți în față. Tot ce poate face el este să vă întoarcă cu fața către dumneavoastră.

De ce vă temeți atât de tare?... Pentru că în trecut s-a întâmplat ceva; cineva a făcut o greșală. Când copilul se naște, el nu este acceptat așa cum este. Toată lumea încearcă să schimbe ceva în el, să îl disciplineze cu forța. El are zone pe care societatea și părinții nu sunt dispuși să le accepte; de aceea, trebuie să le reprime, să le conteste existența. Din toate calitățile sale, numai o mică parte sunt acceptate fără rezerve de către societate. De aceea, copilul trebuie să se descurce. El trebuie să nege multe aspecte ale personalității sale, pentru simplul motiv că societatea nu permite manifestarea acestora. După ce le neagă o vreme, el uită de ele, iar aceste aspecte se scufundă în subconștientul său. Asta înseamnă procesul de reprimare. Principala lege care stă la baza societății este reprimarea.

Cea mai mare parte a ființei copilului trebuie reprimată, aruncată în întuneric. Această parte nu dispăre însă; ea continuă să se afirme, să se revolte, să reacționeze. Ea dorește să iasă la lumină, iar copilul este nevoit să o respingă din nou și din nou. De aceea, el ajunge să se teamă de întâlnirea cu el însuși, căci ce s-ar întâmpla dacă ar da nas în nas cu partea reprimată? Întâlnirea cu sine nu poate exclude subconștientul, adică tot ce a negat omul de-a lungul vieții. De aceea, el se teme de moarte de această întâlnire.

Dacă un copil nu este acceptat în totalitate așa cum este, această teamă va rămâne toată viața. Până astăzi nu a existat însă o societate care să fi acceptat pe copii așa cum sunt – și se pare că nici nu va exista vreodată, pentru că acest lucru este aproape imposibil. De aceea, umanitatea nu va putea scăpa niciodată de reprimare. Mai devreme sau mai târziu, orice om va fi nevoit să se confrunte cu această problemă, cu necesitatea de a se privi în față. El devine un discipol începând din ziua în care uită ce este bine și ce este rău, ce este și ce nu este acceptat (de către societate); începând din ziua în care se simte pregătit să se confrunte cu el însuși.

Maestrul nu este altceva decât o moașă. El îl ajută pe discipol să treacă printr-o nouă naștere, să renască. În ce constă relația dintre un maestru și discipolul său? Discipolul trebuie să aibă încredere în maestru, să nu se îndoiască. Atunci când te îndoiești de cineva, te contractezi. Este imposibil să te dilai. Atunci când te îndoiești... Să spunem că te afli față în față cu un străin și te închizi sufletește. Nu îndrăznești să fii deschis în fața lui, pentru că nu îl cunoști. Nu accepți să devii vulnerabil în fața lui; simți nevoia să te protejezi și îți creezi o armură.

În fața unui maestru trebuie să renunți complet la această armură; acesta este cel mai important lucru. Chiar și în fața iubitelui sau iubitei mai păstrezi încă o armură subțire. Nici chiar în fața sa nu te deschizi în totalitate. Dar în cazul maestrului trebuie să fii complet deschis. Altminteri, nimic nu se poate întâmpla. Dacă îi ascunzi chiar și o mică parte din ființa ta, nu poți spune că ai o relație de tip maestru-discipol. Acest tip de relații presupune o credință totală, o revelare a tuturor secretelor, căci numai așa îți va putea oferi maestrul cheia de care ai nevoie. Dacă te ascunzi de el înseamnă că ești împotriva lui, așa că nu te poate ajuta.

Lupta nu te ajută în relația cu maestrul; numai abandonarea de sine te poate ajuta. Din păcate, această calitate a dispărut complet din lumea în care trăim. Mulți factori au contribuit la această dispariție. În ultimele trei-patru secole, omul a fost învățat să fie individualist, egoist; să nu se abandoneze, ci să lupte; să nu asculte, ci să se revolte; să nu aibă încredere, ci să se îndoiască. În aceste câteva secole s-a produs o explozie științifică. Știința a ajuns să prevaleze pe pământ, iar la baza ei stă îndoiala. Întreaga știință este clădită pe scepticism. Ea nu poate opera pe încredere. Singurele valori în care crede sunt logica, argumentația, îndoiala. Cu cât te îndoiești mai mult, cu atât mai științific devii. Calea științei este opusă căii religiei.

Religia are la bază principiul încrederii; cu cât ai mai multă încredere, cu atât mai religios devii. Știința a făcut numeroase miracole, iar acestea sunt cât se poate de vizibile. Și religia a făcut mari miracole, dar ele nu sunt la fel de vizibile. Chiar dacă în